

בנגלה־דש: ועידה שכולה כישלון

לזכור שמדובר בחוקים בנוסח נירנברג — ותושבי מוגופה כבר הפסידו בעינינו האחרון שהגישו לבית־הדין העליון בבירה פרטוריה.

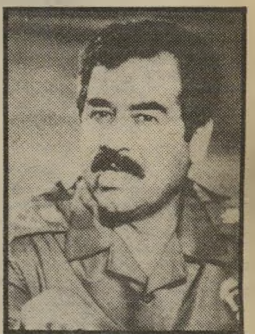
השבוע נערכו פלוגות־הסער הלבנות כדי לאכוף את צו הפינוי, אך הם נרתעו מנוכחותם של צוותי הטלוויזיה מארצות־הברית ומאירופה. הגירוש יבוצע, ככל הנראה, בסוף שבוע זה.

פיתרון סופי. עשרות מיישפות מתושבי הכפר, שנסוד בשנת 1911, התיישבו מהמאבק הממושך, ולא היו מסוגלים לעמוד בלחצים, בהטרדות המיטרה, בפיתורים ממקומות העבודה, בחיפושים היומיומיים. רבים מהם פירקו בעצמם את בתיהם, ועברו בשקט לבופוטסטואנה.

מחקר היסטורי. הם הציעו למנות ועדה איסלאמית, שתקבע מי היה התוקפן במלחמה. המדינה האשמה תשלם פיצויים לצד המותקף.

מכיוון שכל העולם יודע היטב שנשיא עיראק, סאדם חוסיין, פתח במלחמה, אין בעצם שום סיכוי שעיראק ותומכיה יסכימו למהלך כזה. סוריה ולוב תמכו, כצפוי, באיראנים, וכך הושגה עוד הפגנה אחת של „סולידאריות מוסלמית“. לעומת זאת יזמה ערבה־סעודית, בראש קבוצה של שש מדינות פורמערביות, הצעת החלטה נגדית, שכרכה את עיראק על הסכמתה הנדיבה לציית להחלטת הוועידה מלפני שנה, ולהפסיק את המלחמה.

סידרת פגיעי ההתאבדות ככווית לא הפתיעה משקיפים, שעקבו ברריכות אחרי וועידת שרי החוץ המוסלמיים, שנשתיימה בשבוע שעבר בבנגלה־דש. הוועידה, שעמדה בסיומה החלטת הדיקטטור המקומי, הגנרל חוסיין מוחמד ארשאר, להכריז על עצמו כנשיא הרפובליקה, היוותה כישלון חרוץ מאין כמוהו, ולא קירמה במאומה את המטרות העיקריות שהציבה לעצמה.

נשיא חוסיין מלחמה נואלת ונוראה

עיתונאים זרים התייחסו בגיחוך מחלט לנסיונו של מדינות, הידועות כמישטר הפנימי האימתני שלהן, כמו איראן, עיראק, סוריה, ערבה־סעודית, פקיסטאן או בנגלה־דש עצמה, לנסח מיסמך שעסק ב„זכויות האדם תחת האיסלם“. המיסמך שזור, כמוכנו, במליצות רבות על הזכות לחיים, לעבודה וללחם. משקיפים התלוצצו שאין להתפלא על הרגשת „הזכות לחיים“, המוטלת כספק ברוב ארצות האיסלם, שבהן נהוגה הוצאה להורג כנורמה ממש קבועה במערכת המישפטי.

ההחלטות יתקבלו סופית כפיסגה של מלכים ונשיאים שתערך בעוד חודשים אחרים במארוקו, אבל איש אינו חולם שהן יחייבו מדינה איסלאמית כלשהי.

ניצחון פירוס. הוא האמור, כמוכנו, גם בחלק הפוליטי־הצהרתי של וועידת שרי־החוץ. למרבה האירוניה עסקו רוב ההכרזות דווקא בנושא הסולידאריות המוסלמית. כל זה, על רקע ריונים רצופי משברים וחסידי־תכלית במלחמת־הרמים האיסלמית בין שתי מדינות המשתתפות בוועידה, איראן ועיראק. הנציגים הנכבדים לא עסקו כמעט בכלל בנסיונות למצוא פיתרון למלחמה הנואלת והנוראה הזאת, שבה נהרגו עשרות אלפי בני־אדם משני הצדדים. האיראנים, למשל, דרשו דווקא

איראן, לעומת זאת, גונתה על שהתעלמה לחלוטין מהוועידה, מכיוון שהיא התקיימה בשעה שהם התחילו בהתקפה הנגדית, וכבשו בחזרה את רוב השטחים, אליהם פלשה עיראק בשלבים הראשונים של המלחמה.

ערב הסעודית כמעט הצליחה להעביר את ההחלטה הרצויה לה, אבל אז עזבו האיראנים ברעש גדול, וירידיה של עיראק תפסו, שזה יהיה ניצחון פירוס. אין כל תועלת בהחלטות כאלה, בלי קונצנזוס בין המדינות המשתתפות. הוחלט, לכן, לא להחליט, ולהעביר את הנושא לוועידת הפיסגה במרוקו.

כמה סטודנטים שניסו להסב את השומת־לב משתתפי הוועידה, ששליט בנגלה־דש, המארה, מחזיק במעצר אלפי בני־אדם ללא מישפט, הושלכו לכלא, והפגנתם לא זכתה לשום ריווח בעיתונות המקומית. רבים שמו לב לסימליות הרבה בצעד של הסטודנטים. אלא שרוב הנציגים, הרגילים ל„דמוקרטיה“ מהסוג הזה, התעלמו והתרכזו בעיקר — ב„סולידאריות“. ואומנם, יומיים אחרי ישיבת הסיום החגיגית, הלמו קנאים איסלאמיים במטרות רבות ככווית, והרגימו הלכה למעשה, את הסולידאריות הזאת.

דרום־אפריקה: נאצים בפעולה

הכומר המכובד, שהוא גם המזכיר הכללי של מועצת הכנסיות בדרום־אפריקה, סקר את שומעיו, כשהוא חמוס־סבר, הבישוף דסמונד טוטו היה קרוב לרמעות, וכתב הבי־בי־סי, שסקר את האירוע, נשמע גם הוא קודר, קולו חנוק וצורר מהרגיל. מישמרת המחאה ככפר האפריקאי מוגופה היתה קטנה, משתתפיה נראו מובסים ונמוכירות. מולה התייצבה יחידת התגובה הידועה לשימצה של מישרת דרום־אפריקה.

אפילו הצבא הגדול של העיתונאים הורים יכול היה רק לעכב, אבל לא למנוע, את ביצוע גזר־הדין שהוטל על הכפר. שילטונות דרום־אפריקה החליטו להרסו כליל, להגלות את תושביו לאחר מעשרת הבנטוסטאים, השוכנים על 13 אחוז מאדמת המדינה. תושבי מוגופה יאבדו את אזרחותם ואת זכויותיהם, תחת בתיים יקבלו פיסת נייר, המעידה שהם „אזרחים“ של מדינת־כובה, מרוששת וחדלת־אונים. הם ישוכנו במחנה פחונים, ללא מים זורמים, בלי מקורות תעסוקה, ובלי מישר־ירווחה כלשהם. חלקם הגדול נידון למית־רעב, או לחיים שאין בהם תיקוה, תחלת, סיכוי מינימאלי לרכוש השכלה, או מיקצוע. הם פשוט אבודים.

השר „פינוקיו“. תושבי מוגופה אינם בודדים בגורל המר הזה. ממשלת האפרטהייד, ירדיו הנאציים של יצחק שמיר, הועירו גורל כזה לעוד שני מיליון שחורים, שכבר בשלב הראשון של האקציות יישלחו לארץ גזירה, ויאבדו את זכותם לעבוד ולגור במולדתם. על זכויות אחרות אין לדבר. כבר עתה הם משוללים זכות בחירה, ולכן החלטות מסוג זה נכפות עליהם כשירותו של מישטר גזעני ועריץ, הרוץ אותם לגלות בלתי־אפשריות, וזאת אך ורק בגלל צבע עורם.

אנגליה: אל תצחקו מן הזאבים

יתכן שהאנגלים ידועים כחוש־ההומור שלהם, גם כשהוא מכוון נגדם־עצמם. אלא שההומור הזה נעלם, כשהזאבים מגיעים לקבוצת הכדורגל החביבה עליהם. עיר התעשייה וולוורמפטון, במרכז אנגליה, התגאתה תמיד בקבוצת הכדורגל המקומית שלה. איש באנגליה אינו משתמש בשם הרישמי של הקבוצה, הקרוייה על שם העיר האפורה והמכוערת, אלא בכינוי וולבס, זאבים. הוולבס היו פעם קבוצת פאר אמיתית, אבל כיום הם משתרכים בתחתית טבלת הליגה הראשונה, מקום אחרון, 7 נקודות, ומפלות רצופות הפרשי שערי גבוהים.

מטבע הרבבים. הפכו הזאבים טרף קל לברחנים המקומיים, עד כדי כך שהשבוע התכנסה עיריית וולוורמפטון, וקיבלה החלטה המגנה את גל הברחיות וולוורמפטון.

נגר הקבוצה, וקוראת למועדוני־הילה בעיר לאסוד על הברחנים להשמיע אותם. עיתוני אנגליה מעירים, שאין כל סיכוי שהחלטה כזאת תבוצע. אם אבות העיר רוצים שקבוצתם תנצח, אין להם אלא להזרים את מאות אלפי הילרות שטרלינג הדרושות לשיקום הקבוצה. כיום וולוורמפטון איננה מסוגלת למצוא את סכומי העתק האלה, ויש להניח שהתכונות, וגם הברחיות, יימשכו.

תושב מוגופה מפרק חלונות ביתו אם ירעבו למוות...

תושב מוגופה יוצא לגלות... אין צורך בתאיגאזים

החזית הדמוקרטית המאוחדת, המלכת 500 אירגוני שחורים, הנהיגה באומץ את המאבק בשילטונות. הם פנו לאירגוני השחורים בארצות־הברית, ואלה כפו על ממשלת רונאלד רגן לקרוא לשגריר דרום־אפריקה בווינגטון, בראנד פורי, ולהגיש לו מחאה חריפה. ממשלת האפרטהייד הביעה „צעד“ על התערבות ווינגטון בענייני הפנימיים.

מקורות בווינגטון דיווחו להעולם הזה, שהשגריר מפרטוריה ניסה להעזר בחוגים יהודיים פרו־ישראליים, אבל אלה התחמקו, אולי בשל העיתוי הגרוע. מכל מקום, אין ספק שדרום־אפריקה איננה מתכוונת לוותר על תוכניות הגירוש שלה, הנובעות מאידיאולוגיה נוקשה, וגם מאינטרסים כלכליים ופוליטיים מורששים ונטועים בעצם השיטה המדינית, המדריכה כל פעולה וכל צעד של מדינה זאת.

לא נשאר, אלא לקיים את דברי העיתון הליבראלי הדרום־אפריקאי, סאנדיי אקספרס. עורכו ז'אן והאמיץ כתב השבוע: „הגירוש בכוח של תושבי מוגופה הוא מעשה תועבה. כדאי לזכור לזכור את האנשים האחרים למיבצע הזה, ראשיה־ממשלה פיטר בוטה, והשר ר״ר קורנוף.“

הוסיף על דבריו בוטים אלה הבישוף טוטו: „שיטת האפרטהייד כמוה כנאציזם. הגירוש הוא חלק מתוכנית הפיתרון הסופי שנועד לשחורים. אין צורך בתאיגאזים, אם זורקים בני אדם למקומות, בהם ירעבו למוות.“